Teknologiateollisuus

7.10.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asia: HE 128/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta

Teknologiateollisuus on sitoutunut Suomen hallitusohjelman mukaiseen hiilineutraali Suomi 2035 -tavoitteeseen. Teknologia-alan yritykset ovat sitoutuneet investoimaan kasvihuone-kaasupäästöjen vähentämiseen miljardeja euroja ja tarjoamaan samalla Suomelle lupaavaa vientipotentiaalia kymmenien miljardien arvosta. Teollisuuden vähähiilitiekartoissa on tunnistettu yli 10 MtCO2-e/v. päästövähennyspotentiaali vuoteen 2035 mennessä ja teollisuudelta odotetaan 6–8 MtCO2-e/v. päästövähennyksiä. Tiekarttojen toteuttaminen nostaa olennaisesti vähähiilisen sähkön tarvetta teollisuudessa ja sähkönkulutuksen arvioidaan kasvavan nykyisestä noin 30 terawattitunnista (TWh) vuodessa tasolle 50 TWh vuoteen 2035 mennessä ja liki 70 TWh:iin vuodessa vuoteen 2050 mennessä (koko Suomen sähkönkulutus on alle 90 TWh vuodessa). Teknologiateollisuuden nykyisten, päästöjä ja energiankulutusta vähentävien vientituotteiden ja -palveluiden, eli kädenjäljen, arvioidaan olevan skenaariossa vähintään 20 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia vuodessa (MtCO2e/v). Tämä vastaa nelinkertaisesti teknologiateollisuuden omia CO2-päästöjä Suomessa. Tiekartassa on arvioitu kädenjälki myös kehitteillä oleville uusille ratkaisuille, joiden avulla kädenjälkeä voidaan kasvattaa lisää yli 50 MtCO2e/v.

Teknologiateollisuus ry katsoo, että nyt arviotavalla esityksellä toimeenpannaan komission asetus kasvihuonekaasupäästöjen tarkkailusta ja raportoinnista. Lisäksi siinä on säädetty menettelytavasta periä takaisin virheellisin perustein jaetut maksuttomat päästöoikeudet, joka selkeyttää toiminnanharjoittajanoikeudellista asemaa mahdollisissa takaisinperintä-tilanteissa. **Teknologiateollisuus ry:llä ei ole huomauttava tämän esityksen suhteen.**

Teknologiateollisuus ry haluaa kuitenkin kiinnittää arvoisien edustajien huomion siihen, että EU komission juuri nyt käsiteltävänä olevassa kauden IV päästökauppadirektiivin revisioehdotuksessa painopiste on päästöoikeuksien jopa kiristyvien päästövähennystavoitteiden edellyttämää kehitystä suuremmassa vähentämisessä, kun taas teollisuuden vähähiilisiirtymän tukeminen on jäänyt liian vähälle huomiolle:

- Komission esityksen mukaan päästökauppasektoriin kuuluvan teollisuuden, kuten metallinjalostus, päästövähennystavoite kiristyy aiemmasta 42 prosentista 61 prosenttiin.
- Kiristys toteutetaan vähentämällä päästöoikeuksien määrää efektiivisesti vuosittain 4,2 % eli 82 Mt CO2 vuodesta 2021 lähtien (aikaisemmin 2,2 %) ja kertaluontoisella päästöoikeuksien vähentämisellä (rebacing, arviolta 117 miljoonaa tonnia) vuonna 2024.
- Yllä esitetyn lisäksi markkinavakausvarannon sisäänotto säilytetään 24 % (aikaisemmassa direktiivissä markkinavakausvarannon sisäänotto oli esitetty pienennettäväksi 12 %:n vuodesta 2024 lähtien)
- Lisäksi komissio esittää vertailuarvojen kiristämistä aikaisempaa enemmän eli 2,5 % vuosittain (johtaa vertailuarvojen puolittamiseen 50 % vuoteen 2030 mennessä).
- Niille sektoreille, joihin sovelletaan CBA-mekanismia vuodesta 2026 lähtien vertailuarvoja pienennetään edellisen lisäksi 10 % vuodessa eli ilmaisjako pienenee 50 % vuoteen 2030 mennessä.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

7.10.202

- Lisäksi komissio esittää vertailuarvojen laskentaperusteiden muuttamista ennalta määrittelemättömällä tavalla päästökauppajakson aikana (artikla 10a1): "In order to provide further incentives for reducing greenhouse gas emissions and improving energy efficiency, the determined Union-wide ex-ante benchmarks shall be reviewed before the period from 2026 to 2030 in view of potentially modifying the definitions and system boundaries of existing product benchmarks".
- Edellisten lisäksi komissio ehdottaa ilmaisjaon saamiselle uutta ehdollisuutta siten, että ilmaisjaon saajien on tehtävä energiatehokkuusdirektiivin artiklan 8 (4) mukainen energiatehokkuusauditointi ja toteutettava auditoinnissa ehdotetut energiatehokkuusinvestoinnit. Mikäli toiminnanharjoittaja ei toimi näin ilmaisjakoa vähennetään 25 %.
- Esitettyjen kiristysten johdosta pääpaino EU:n päästövähennysten osalta siirtyy entistä voimakkaammin päästökauppasektorille (56,5 % kun se oli aikaisemmin 54 %).
- Kaikki tämä vaikuttaa merkittävästi päästöoikeuden hintaa nostaen, joka on jo nyt lähes kaksinkertainen tämän lausunnon kohteena olevan lakiesityksen valmistelussa käytetty arvio (2021). Komission oman vaikuttavuusanalyysin mukaan tämä kaikki nostaa päästöoikeuden (EUA) hintaa €50 - € 85/t vuoteen 2030 mennessä.

Teknologiateollisuuden käsityksen mukaan edellä esitetyt toimet ovat ylimitoitettuja ja osin jopa vastoin komission esittämää teollisuusstrategiaa: Esitetystä kolmesta toimesta jo LRF:n kiristys riittää EU:n päästökauppajärjestelmän uuden tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Komission ehdotus ottaa käyttöön kertaluontoinen päästöoikeuksien vähentäminen heti päästökauppadirektiivin 4 kauden alussa heikentää teollisuuden edellytyksiä toteuttaa suunnitellut merkittävät päästövähennysinvestoinnit, koska investointien ympäristövaikutukset ajoittuvat kauden loppujaksolle, mutta kustannusnousu tapahtuu heti kauden alussa. Kaikkien kolmen instrumenttien yhtäaikainen käyttäminen on jo johtanut huomattavan korkeisiin päästöoikeuden hintoihin ja päästöoikeusmarkkinoiden epävakauteen. Puolueettoman ICIS (Independent Commodity Intelligence Services) tutkimuslaitoksen arvion mukaan suunniteltu vuoden 2024 päästöoikeuksien 260 miljoonan tonnin kertaluotoinen vähennys johtaa siihen, että vaiheen 4 päästöoikeuksien määrää vähennetään yli 724 miljoonalla päästöoikeudella.

Päästövähennystoimien haittavaikutuksia komissio esittää kompensoitavaksi lähinnä vähemmän kehittyneille jäsenmaille sekä pienituloisille kotitalouksille. Huomattavaa on myös se, että ehdotuksen kustannusvaikutus on selkeästi etupainotteinen siitä huolimatta, että komissio on hyvin tietoinen teollisuuden vähähiili-investointien vähentävän päästöjä merkittävästi vasta päästökauppakauden loppupuolella. Lopuksi on huomioitava, että ehdotus yhdessä CBAM-ehdotuksen kanssa ei vahvista hiilivuotoriskin torjuntaa vaan pikemminkin lisää sitä. Tämä on mielestämme selkeästi komission oman teollisuusstrategian vastaista.

Teknologiateollisuus ry haluaa kiinnittää edustajien huomion myös energiatehokkuus-direktiiviehdotuksen artikloihin **24** – tehokas kaukolämpö ja **liite III: Tehokas yhteistuotanto.** Suomessa biomassan käyttö yhteistuotantolaitoksissa oli vuonna 2019

7.10.202

noin 15 prosenttia kiinteän puupolttoaineen kokonaiskulutuksesta ja 6 prosenttia bioenergian kokonaiskulutuksesta. Ruotsissa nämä luvut ovat vielä suurempia. Biomassan yhteistuotannolla jäteperäisten polttoaineiden (ja teollisuusjäämien) kanssa on tärkeä rooli paikallisessa bioenergian tuotannossa. Ihmisen toiminnan vuoksi on aina jätejakeita ja teollisuusjäämiä, jotka on ympäristön ja terveyden vuoksi poltettava. Paras vaihtoehto tähän on energian talteenotto, korkea hyötysuhde ja resurssitehokas tapa yhdessä monipolttoainekattilassa. EED:n ehdotus uhkaa lopettaa uusien biomassa- ja teollisuusjäämien yhteistuotantolaitosten toimitukset. Jopa nykyisissä laitoksissa edellytetään kunnostuksen yhteydessä jätteiden ja jäämien määrän rajaamista aiempien kolmen vuoden kulutuksen perusteella.

Kun turve ja fossiiliset polttoaineet eivät ole enää vaihtoehtoja energiantuotannolle, jätepohjaiset polttoaineet nähdään mielenkiintoisena täydentävänä polttoaineena, mikä tekee polttoaineen hankinnasta joustavampaa ja vähentää polttoaineen saatavuuteen ja hintoihin liittyviä riskejä. Ehdotus suosii maakaasun käyttöä rinnakkaispoltossa jäteperäisten polttoaineiden ja teollisuusjäämien sijaan. Pahimmassa tapauksessa tämä voi johtaa maakaasun käyttöön ja käytön lisääntyminen alueilla, joilla tällä fossiilisilla polttoaineilla ei ole aiemmin ollut juurikaan merkitystä.

Jätepohjaisen polttoaineen kestävän kehityksenmukaisuus voidaan ratkaista viittaamalla äskettäin hyväksyttyyn SRF-standardiin https://www.iso.org/standard/71309.html jolla varmistettaisiin, että vain ne jakeet, joilla ei ole muuta käyttöä, poltetaan.

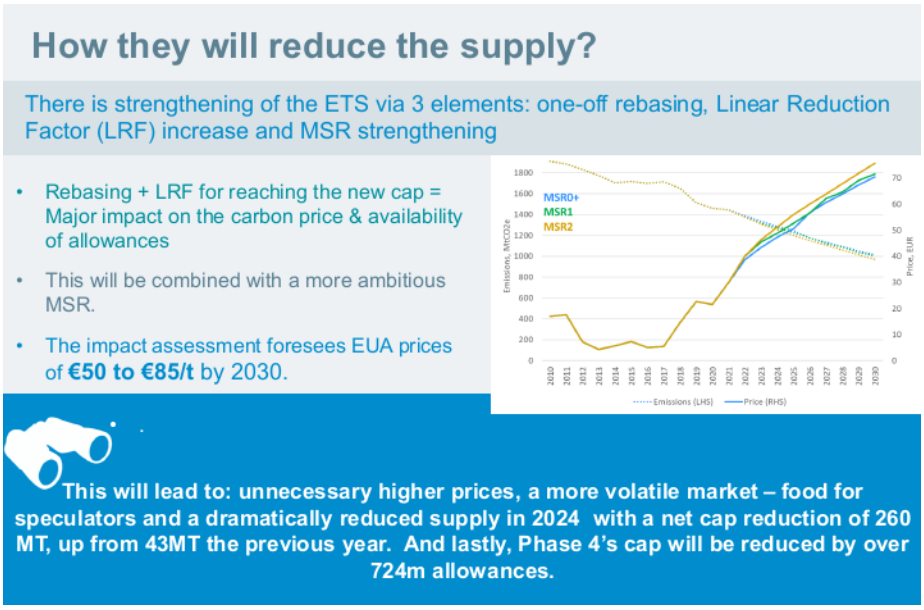

Lisätietoja: Kimmo Järvinen, Head of Brussels Office
p. p. 043 825 7642, kimmo.jarvinen(at)teknologiateollisuus.fi